

Opgave 4 Opkomstplicht

17 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- individualisering of institutionalisering en informatie uit de inleiding van de opgave over een reden van de regering om het gekozen kernconcept bij het hoofdconcept verandering te illustreren 1
- een redenering dat de gekozen reden van de regering om de opkomstplicht af te schaffen past bij het gekozen veranderingsproces individualisering of institutionalisering, met een toepassing van de omschrijving van het gekozen kernconcept bij het hoofdconcept verandering 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In de inleiding staat als reden voor de regering om de opkomstplicht af te schaffen dat mensen tegenzin kregen om te gaan stemmen door het stemmen verplicht te stellen. Deze reden past bij individualisering, 1
- omdat de regering rekening houdt met het effect van de verplichting op burgers en daarom aan henzelf de keuze laat of zij gaan stemmen, wat wil zeggen dat hun zelfstandigheid (op het gebied van politieke participatie) vergroot. 1

of

- In de inleiding staat als reden van de regering om de opkomstplicht af te schaffen dat verwacht werd dat mensen toch wel gingen stemmen. Deze reden past bij institutionalisering. 1
- De opkomstplicht, wat een (geformaliseerde) regel is, is volgens de regering namelijk niet meer nodig, omdat stemmen bij verkiezingen inmiddels een gewoonte is, dat wil zeggen dat het gedrag van mensen (informeel) gereguleerd is. 1

18 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een uitleg dat in figuur 2 een verandering in opkomstpercentages in Nederland ten opzichte van België te herkennen is, met een toepassing van 'richting/tempo van ontwikkelingen in de samenleving' uit de omschrijving van het hoofdconcept verandering en gegevens uit figuur 2 waaruit verandering blijkt.

voorbeeld van een juist antwoord:

In figuur 2 is te zien dat het opkomstpercentage in Nederland in alle verkiezingsjaren vanaf 1970 afneemt ten opzichte van België. Figuur 2 laat vanaf 1970 een daling zien in de ontwikkeling van de opkomstpercentages in Nederland ten opzichte van België, waaruit verandering blijkt. Dus is in figuur 2 een verandering in opkomstpercentages van Nederland ten opzichte van België te herkennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een hypothese waaruit een positieve samenhang blijkt tussen de opkomstplicht en de opkomstpercentages tijdens de verkiezingen / waaruit een negatieve samenhang blijkt tussen het afschaffen van de opkomstplicht en de opkomstpercentages tijdens de verkiezingen, die ondersteund kan worden met gegevens uit figuur 2.

voorbeeld van een juist antwoord:

Als in een staat een opkomstplicht geldt, dan zal de opkomst tijdens de verkiezingen hoger zijn (dan als er geen opkomstplicht geldt).

20 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een toepassing van een omschrijving van het afspiegelingsmodel en informatie uit tekst 5 waaruit het afspiegelingsmodel blijkt 1
- een kritiek op het pleidooi van Calvo en Otjes, met een toepassing van een omschrijving van het rolmodel 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Calvo en Otjes pleiten ervoor om de stem van iedere burger even zwaar te laten tellen in het gemeentebestuur en het landelijk beleid (r. 11-14), oftewel om een zo goed mogelijke afspiegeling van de kiesgerechtigde bevolking te hebben in de volksvertegenwoordiging. 1
- Echter volgens het rolmodel hoeven gekozenen zich niet helemaal te laten leiden door de opvattingen van hun kiezers, maar vooral door hun eigen mening. Dus is herinvoering van de opkomstplicht, zoals Calvo en Otjes bepleiten, niet relevant. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 4

Een juist antwoord bevat:

- informatie uit tekst 5 waaruit representativiteit blijkt 1
- een toepassing van de omschrijving van het kernconcept representativiteit 1
- informatie uit tekst 5 waaruit sociale ongelijkheid blijkt 1
- een redenering van het effect van representativiteit op sociale ongelijkheid volgens Calvo en Otjes, met een toepassing van de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens Calvo en Otjes zijn het juist mensen met een kleinere portemonnee die afhaken in een stelsel zonder opkomstplicht en reflecteert de verkiezingsuitslag niet de mening van de gehele bevolking, maar vooral van mensen die het al goed voor elkaar hebben (r. 14-25). 1
- Wat wil zeggen dat politieke standpunten van vertegenwoordigers minder overeen zullen komen met de groep die in de politiek vertegenwoordigd wordt, waartoe ook de mensen met een kleine portemonnee behoren. Oftewel in het huidige politieke stelsel zal de representativiteit lager zijn dan in een stelsel met opkomstplicht. 1
- Volgens Calvo en Otjes worden politici minder gedwongen om bepaalde problemen aan te pakken waar juist mensen met bijvoorbeeld een kleinere portemonnee mee te maken hebben, zoals woningnood (r. 26-31). 1
- Wat wil zeggen dat door economische verschillen tussen mensen ongelijke behandeling kan ontstaan, namelijk wel of geen aandacht voor hun problemen in de politiek, wat sociale ongelijkheid is. 1